

DZIENNIK

WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRZEMERATY: Rocznie — 50 mk., półrocznie — 15 mk., kwartalnie — 7 mk. 50 fen., miesięcznie — 2 mk. 50 fen. łącznie z przesyłką pocztową i odnośnikiem do domu.

Zmiana adresu — 20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz petitowy — 40 fen.,

nekrologi wiersz — 80 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do g. 4 po poł. Po godz. 4 nekrologi i tunc niecierpiące swiękt zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królowa (Botaniczna) № 7

Numer pojedynczy 7 kop. = 14 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 2 paźdz.
FRONT ZACHODNI.

We Flandrii, po obu stronach Cambrai i w Szampanji odparliśmy zacięte ataki nieprzyjaciela. Na spokojnych odcinkach frontu koło St. Quentin, na północ-zachód od Reims i na zachód od Argonnów cofaliśmy części wysuniętych linii na pozycje tyłowe.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

Na północ od Staden przy odparciu nieprzyjacielskich ataków wzięliśmy około setki jeńców. Po obu stronach drogi wiodącej z Ypern do Roeselaere i Menin nacierał nieprzyjaciel wiele razy bezskutecznie. Do Ledeghem wdarł się on, ale w kontrataku odebraliśmy wachdnią część tej miejscowości z powrotem.

Na północ od Menin odznaczył się szczególnie w ostatnich bitwach saski rezerwowy pułk grenadierów № 100 pod wodzą podpułkownika v. Aigede, oraz 138 pułk piechoty pod dowództwem msjora Tanse. Nieprzyjacielskie ataki częściowe na południe od La Bassée zostały odparte.

Piąty dzień bitwy pod Cambrai skończył się znowu zupełnym niepowodzeniem przeciwnika. Na północ od Sannoourt śląskie i kurheskie pułki odparły ośmiokrotnie szturm nieprzyjaciela. Dalej na południe przedarł się nieprzyjaciel częściowo przez Abancourt, Bantigny i na południe od Blécourt w kierunku Cuvillers. Nasz kontratak, przy którym znowu szczególnie odznaczył się rezerwowy pułk piechoty № 55 wyrzucił z powrotem nieprzyjaciela za Abancourt i Bantigny i uwolnił od otoczenia przez wroga męznych wirtemburskich obrońców Blécourt. Koło Cambrai i na południe od niego pułki doświadczonych 3 dywizji piechoty marynarki oraz pułki slesawsko-holsztyńskie, brandeburskie i bawarskie odparły atak nieprzyjaciela. Rumilly pozostało w ręku nieprzyjaciela.

Grupa wojsk gen. Böha.

Między le Catelet i Oisą nasz front od przedostatniej nocy przebiega na wschód od St. Quen-

tin do Berthenicourt nad Oisą. Naprzeciw odcinka Estres—Joncourt—Lesdun w ciągu dnia rozwijały się zacięte ataki nieprzyjaciela. Po obu stronach Sequhart przedarł się nieprzyjaciel. Kontratak wschodnio-pruski i poznański bataljonów pod osobistym dowództwem komendanta dywizji gen. v. Chevalle wyparł go z powrotem. St. Quentin, w którym wczoraj stały tylko oddziały wywiadowcze, zostało zajęte przez nieprzyjaciela.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Walki forpocztowe między Ailette i Aisne. Na północ-zachód od Reims cofaliśmy nasze wojska od Vesle na pozycje tyłowe. Nieprzyjaciel ze słabymi oddziałami poszedł w ślad i wieczorem stał na linii Vantelay—Villers—Graquerx.

W Szampanji Francuzi znowu podjęli swe jednoczesne ataki. Kierowały się one przed południem na front St. Marie—a—Py do Monthois, a w ciągu dnia na nasze linie między Semme—Py i Aure. Ataki ich zostały odparte. Lokalne włamania zostały oczyszczone po większej części przy pomocy kontrataków. Obok stojących na froncie już od początku bitwy pruski i bawarski dywizji odznaczył się wczoraj szczególnie 416 pułk piechoty. Przeciągnięta przedostatniej nocy nowa pozycja po obu stronach Aisay biegnie od Monthois przez Charterenge, las Antry, na północ od Binerville i poprzez las Argoński do Apremont. Wojska czołowe odparły przed tym frontem wielokrotne ataki nieprzyjacielskie.

Grupa wojsk Gallwitz.

W lokalnych przedsięwzięciach szturmowych wyparliśmy Amerykanów z lasu Ogons i dotykających linii.

Straciliśmy wczoraj 17 aeroplanów nieprzyjacielskich i 3 bataljony uwiązane. Kapitan Schleich osiągnął 35, a wice-feldfelbel Mai 30 zwycięstwo powietrzne.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Na froncie znaczy czyn. Czynem ojczyzny to: podpisywanie pożyczki wojennej!

Komunikat wieczorny.

BERLIN (2 b. m. Urzędowe). — Zacięte walki częściowe we Flandrii i w Szampanji. Pod Cambrai dzień spokojny.

AMSTERDAM (1 b. m. T. U.) — Reuter donosi, iż zakomunikowano, że **prezesem japońskiego gabinetu** został leader stronnictwa Senjuki—Kej. Ministrem spraw zagranicznych został Uchida, wojny — generał Tanaka, tekę ministra marynarki otrzymał admirał Kado.

KOPENHAGA (2 b. m. Tel. pr.) — Jak donoszą z Helsingforsu w rosyj-

skiem mieście Bojansku dokonano **na Trokiego zamachu**. Trocki otrzymał postrzał w ramię, który nie jest jednak śmiertelny.

LUGANO (2 b. m. Tel. pryw.) — Posolstwo brazylijskie w Wiedniu — według wiadomości „Journal d'Indes” z Nowego Jorku — zostało zamknięte, a posłowie polecono wracać.

WARSZAWA (1 b. m. WTB.) — Ze strony niemieckiej zatwierdzenie b. prezesa ministrów Kucharzewskiego, jako nowego polskiego prezesa ministrów, już nastąpiło.

Wypadki w Bułgarii.

Wiedeński korespondent „Voss. Ztg” podaje na podstawie informacji kół miarodajnych następującą charakterystykę położenia politycznego:

Momentem rozstrzygającym jest, jakie należy wyciągnąć konsekwencje militarne z wytworzonej sytuacji, czy będziemy w stanie sparować cios nieprzyjaciela, aby nie stracić połączenia z Turcją i utrzymać się przy zajętych punktach.

Niema żadnych podstaw do wątpienia, że będzie rzeczą możliwą cel ten osiągnąć i akcji nieprzyjacielskiej skutecznie przeciwstawić.

Podkreślić należy z naciskiem, że pewne pogłoski o rzekomych decyzjach Turcji i t. p. najzupełniej wyssane są z palca.

Przedsięwzięte przez nas zarządzenia dają nam pewność, że plany koalicji spełzną na niczym i że uda nam się utrzymać połączenie z Turcją.

Według udzielonych „Nette Freie Presse” ze strony miarodajnej informacji o położeniu militarnym na Bałkanach, położenie armji bułgarskiej nie uległo zbyt wielkim zmianom.

Odparte w kierunku zachodnim oddziały bułgarskie nawiązują kontakt z naszymi oddziałami albańskimi i usunęły się z pod wpływu bułgarskiego dowództwa wojskowego. Z naszej strony przedsięwzięto wszelkie środki, aby posiłki jaknajrychlej znalazły się na miejscu. Są usiłowania udzielenia armji bułgarskiej wszelkiego możliwego poparcia.

Wojska koalicji przy posuwaniu się swoim narażone będą, już choćby ze względu na złe środki komunikacyjne, na wielkie trudności, tak, że pozostaje dość czasu dla dostawienia posiłków.

Zupełnie niesprawiedliwą jest pewność, że uda się wytworzyć taki nowy front, który pozwoli na wyzyskanie wszystkich rozporządzalnych źródeł pomocniczych monarchji i jej sprzymierzeńców.

Cel utrzymania komunikacji ze wschodem i udzielenia wszelkiej pomocy Turcji, utrzymany będzie bezwarunkowo.

BERLIN (30 września Tel. pryw.) — Jak donoszą z zupełną pewnością, car

Ferdynand wystosował do cesarza niemieckiego taką samą depezę, jak do cesarza austriackiego, zapewniając o swej wierności.

WIEN (1 b. m. Tel. własny). — „Nette Freie Presse” donosi z Sofji, że ma tam być utworzony nowy gabinet, do którego wejdzie między innymi kilku generałów. Kierownictwo gabinetu obejmie Paszew. Reorganizacją armji zajmie się gen. Sower i gen. Todorow.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — Według komunikatu Reutersa, **zawieszenie broni z Bułgarią** natychmiast stało się **prawo-mocnym** i ma działać aż do ukończenia pertraktacji pokojowej. Zawieszenie broni ma charakter ściśle wojskowy i podpisane zostało nie przez dyplomatę, lecz przez generała francuskiego. **Koalicja żąda natychmiastowego opuszczenia terenów okupowanych w Grecji i Serbji, natychmiastowej demobilizacji i oddania środków przewozowych, wszelkiego rodzaju statków i kolei żelaznych. Koalicja chce rozłożyć dozór nad składami broni w różnych częściach kraju; żąda ona wolnego przemarszu przez Bułgarię i zamierza zająć wszystkie punkty o znaczeniu strategicznym.** Okupacja w samej Bułgarii ma być uskuteczniiona przez wojska angielskie, francuskie i włoskie, zaś okręgi greckie mają być zajęte przez wojska serbskie. **O kwestjach terytorjalnych nie wspomina się.** Koalicja chce odłożyć je do ogólnych pertraktacji pokojowych, gdyż, jak to otwarcie przy układach uznano, obawiają się wpływu kwestji spornych na dalsze prowadzenie wojny.

WIEN (2 b. m. Tel. pryw.) — Z wiarogodnego źródła wojskowego

komunikują, że wojska koalicyjne, potem jak wojskom serbskim za pomocą manewru oskrzydającego udało się zająć Uskub, zostały zatrzymane.

KONSTANTYNOPOL (1 bm. WTB.) Poseł bułgarski, dr. Kołozszef przybył tu dzisiaj pociągiem bałkańskim. Odbył on dłuższą naradę z ministrem spraw zagranicznych Achmedem Nesimim.

Z NIEMIEC.

BERLIN (30 ub. m. Tel. pryw.) — Nazwiska nowych mężów stanu nie są jeszcze znane. Dziś w kołach politycznych mówiono wiele o kandydaturze na kanclerza Rzeszy hr. Beselera, zdobywcy Antwerpii, obecnego gen. gubernatora warszawskiego. Hr. Beseler jest poglądów liberalnych, a jako wojskowy cieszy się wielkim uznaniem.

BERLIN (1 b. m. Tel. pryw.) — Sfery prawicowe nalegają bardzo na mianowanie hr. Rödera kanclerzem Rzeszy. Stronictwa większości Reichstogu obstają przy kandydaturze v. Payera.

Według «Lok. Anz.» stronictwa większości życzą sobie rządu złożonego z przedstawicieli większości z narodowo-liberalami włącznie. Na czele rządu ma stanąć v. Payer.

«Vorwärts» komunikuje, że rokowania socjal-demokracji, postępowców i centrum doprowadziły do porozumienia i do uznania żądań socjalistów. Frakcja s. d. zwolana została na środę. «Vorwärts» oświadcza, że nie chce ministrów socjal-demokratów, ale socjal-demokratycznego ministerjum.

BERLIN (1 b. m. Tel. pryw.) — Wice-kanclerz i sekretarz skarbu, hr. Röderer konferowali wczoraj z przywódcami frakcji o sposobie parlamentarzysty rządu. V. Payer zapytywał, czy ma być utworzony koalicyjny gabinet ze wszystkich partii, czy też tylko z większości Reichstogu. Prawica, niezawisli socjal-demokraci i Polacy oświadczyli, że nie mogą wziąć udziału w tworzeniu rządu. Gabinet utworzony więc będzie z większości, przyczem narodowo-liberali nie mają wielkiej ochoty brać udziału w rządzie. V. Payer zakomunikował, że parlamentaryzacja rozciągnie się nie tylko na rząd Rzeszy, ale i na rząd Pruski. Paragraf 9 konstytucji tymczasem nie może być zmieniony.

BERLIN (30 b. m. Tel. pryw.) — W kołach parlamentarnych panuje przekonanie, że gdyby v. Payer nie przyjął stanowiska kanclerza, to wysunięta zostanie kandydatura prezesa Reichstogu, Fehrenbacha. Mówi się także o kandydaturze ks. Bälowa. Wice-kanclerzem zostanie prawdopodobnie poseł socjal-demokratyczny, Ebert.

BERLIN (1 b. m. Tel. pryw.) — Na kanclerza Rzeszy centrum wysunąć będzie kandydatury bar. Rechenberga i postępowców. W kołach postępowej partii ludowej myślą o Fischbecku i Pachnicke. Baron v. Richthoffen, należący do narodowo-liberalów, również jest wymieniany jako kandydat. Mówi się także o kandydaturze dr. Solfa.

BERLIN (1 b. m. Tel. pryw.) — Stronictwa większości ukończyły naradę w sprawie wspólnego programu

akcji. Program jest prawie gotów. Wiąże się on ściśle z t. zw. minimalnym programem socjalistów, jest jednak inaczej sformułowany.

BERLIN (1 b. m. Tel. pryw.) — Pruska rada ministrów odbyła wczoraj posiedzenie. Według pogłosek, ministrowie zamierzają oddać swe teki monarsze do rozporządzenia i pozostawić parlamentowi wolną rękę do utworzenia nowego rządu. Wszyscy sekretarze stanu, w tej liczbie i v. Hintze, złożyli już wczoraj cesarzowi podania o dymisję. Decyzja w tej sprawie ma zapadnąć już w tych dniach, po ukończeniu pertraktacji z parlamentarzystami. Jednocześnie ze zmianami osobistymi możliwe, że nastąpią zmiany w ukształtowaniu niektórych urzędów Rzeszy. Pertraktacje co do tego nie zostały jednak jeszcze ukończone. Mówią jednakże, że stanowisko wice-kanclerza, utworzone za ledwie w r. z. specjalnie dla Helffericha, zostanie skasowane, sekretarz stanu do spraw wewnętrznych ma być przekształcony w taki sposób, że powstaną urzędy: socjalno-polityczny i ekonomiczno-polityczny.

BERLIN (2 b. m. W. T. B.) — Niemiecka frakcja konserwatywna Reichstogu na wczorajszym posiedzeniu powzięła następującą decyzję: Frakcja konserwatywna była i jest zdecydowana stanąć na gruncie ordęcia cesarskiego z dn. 30 września b. r. i z ofiarą własnego przekonania wziąć udział w rządzie, który stawia sobie zadanie wyłączenie wszystkich sił narodu w zwartym jednolitym frontie dla honorowego zakończenia wojny.

BERLIN (1 października. WTB.) Ponieważ przedstawiciel dyplomatyczny Rzeszy przy socjalistycznej federacji listycznej republiki sowieckiej, minister państwowy, dr. Helfferich — jak doniesiono przed niedawym czasem — złożył podanie o dymisję, więc sprawy dyplomatyczne przedstawicielstwa w Pskowie prowadzi w dalszym ciągu radca legacji, hr. v. Bassowitz.

BERLIN (1 b. m. W. T. B.) — Na dzisiejszym posiedzeniu 17-ej komisji, Izby panów po krótkich debatach zgodzono się na równe, powszechne i bezpośrednie prawo wyborcze według projektu rządowego; włoski co do wprowadzenia zawodowego lub grupowego prawa wyborczego obalono; wyborcom od lat 40 wieku wzywać nadano jeden głos dodatkowy.

MONACHJUM (1 bm. Tel. pr.) — Hr. Hertling, który po ustąpieniu ze stanowiska kanclerza usunął się z życia politycznego, przybędzie w końcu października do Monachjum.

niemieckie stoją tu na linii Zygryda. Niemiecki czytelnik przypuszcza wobec tego, że skończyła się ruchoma walka a zaczęto znów pozycyjne boje. Nic bardziej fałszywego. Nie chodzi tu wcale o to, by zatrzymać tę lub inną miejscowość, lecz o wykorzystanie celowej siły własnych i zniszczenie i osłabienie sił przeciwnika. I dlatego natarcie koalicji od Yzery do Aisne podobne już jest do zastygającego potoku lawiny, który traci swój ogień i siłę rozpędu.

Trzeba też wiedzieć, że to jest linja Zygryda! Nie jest to żadna linja w matematycznym rozumieniu. Chodzi tu o stanowiska niemieckie, rozbudowane na przestrzeni 60 kilo-

metrów. Przestrzeń ta pogłębiona jest 40 km. stanowisk fortyfikacyjnych.

Nieprzyjaciel musiałby sforsować więc 2400 km., jeżeli chce siły swoje rozwinąć do połowego boju. Jest to narazie nie do pomyślenia. Trzeba dodać przytem, że stoimy przed zimą. Wojska francuskie składają się do dwóch trzecich z kolorowych żołnierzy; gdy przyjdą deszcze i mrozy, główne dowództwo będzie zmuszone odesłać ich na tyły.

Wyjaśnić należy również — co to jest linja Wotana. Anglicy chętni są, że dotarli do tej linii. Nic w tym dziwnego. Linja Wotana jest północnym przedłużeniem systemu obronnego Zygryda, czyli innymi słowy mówiąc — jest to tej samej linii północną część. Wystarczy to wiedzieć, by zrozumieć, co znaczą angielskie przechwałki.

Generał v. Ardenne rozważa jeszcze cały szereg kwestji wojennych i przychodzi do przekonania, że długo walczyć tak jak dotychczas nie będą mogli koalicjanci. Straty w materiale ludzkim są po ich stronie olbrzymie. Rzeczy tej nie wyrówna nic. Należy więc spokojnie patrzeć w przyszłość. Zapowiedzi «Timesa» są zwykłymi agitacyjnymi wiadomościami.

Dookoła pokoju.

Japońskie warunki pokoju.

Rozpowszechniony tygodnik japoński «Jorodzu Chono» ogłosił minimum japońskich warunków pokoju. Są one takie:

1. Umożnienie wszystkich koncesji Niemiec w Szanduanu.
2. Wyrzeczenie się przez Niemcy Cindao i wysp, zajętych przez Japończyków na oceanie Spokojnym.
3. Kontrola japońska kolei syberyjskiej i wschodnio-chińskiej.
4. Odszkodowanie Japonji za wydatki na wojnę.
5. Uznanie przywilejów Japonji w Chinach.
6. Porto-franco we Władywostoku.
7. Usunięcie wojsk z Charbina i Nikolajewska nad Amurem.
8. Zniesienie ograniczeń dla emigracji japońskiej do Australji i Afryki Południowej.
9. Zniesienie wszystkich zarządzeń antyjapońskich w Stanach Zjednoczonych.

Pięć nowych punktów programu Wilsona.

BERLIN (1 b. m. W. T. B.) — «Nordd. Allg. Ztg.» wyjmuje ze szczegółowego sprawozdania z ostatniej mowy Wilsona nowych 5 punktów, którymi prezydent amerykański program swój uzupełnił:

- 1) Wilson domaga się od każdego państwa w granicach związku ludów bezstronnej sprawiedliwości, która nie służyłaby interesom własnym, lecz uznawałaby jedynie równe prawa wszystkich narodów i wykluczałaby sprzyjanie specjalne.
 - 2) Żadne szczególne interesy jednego narodu lub grupy narodów, nie mogą stać się podstawą umów, jeżeli nie są one w harmonji z interesami ogólnymi wszystkich.
 - 3) Wewnątrz wspólnej rodziny narodów, należących do związku, nie powinno być żadnych przymierzy, żadnych specjalnych traktatów i umów.
 - 4) Wszelka osobista kombinacja ekonomiczna, wszelkie stosowanie bokotu ekonomicznego w jakiegokolwiek bądź formie musi być wykluczonem, z wyjątkiem zasady, że związek ludów będzie miał prawo nakładania kary przez usunięcie tego lub innego państwa z rynku wszechświatowego.
 - 5) Treść wszelkich międzynarodowych umów i traktatów wszelkiego rodzaju winna być komunikowana światu całemu.
- Wilson oświadczył, że Stany Zjednoczone przyjmują na się udział w

odpowiedzialności za wspólne umowy, na których ma się opierać przyszły pokój; pozatem Wilson polemizował z państwami centralnymi, nazywając ich «źródłem niepewności».

«Nord. All. Ztg.» uważa te punkty za jądro mowy Wilsona i pisze, że punkty te przez Niemcy zasadniczo zwalczone nie są.

Z Królestwa Polskiego.

Sprawy polityczne.

W kołach rządowych mówi się o możliwości powierzenia kierownictwa komisji wojskowej w gabinecie p. Kucharczewskiego pułkownikowi I go korpusu p. Falewiczowi. Niektóre grupy polityczne są przeciwne tej kandydaturze.

Część członków klubu ludowego działa w kierunku zniewolnienia znaczenia konferencji, którą p. Kucharczewski odbył z pewną częścią tego klubu i dały do ponownego traktowania z kandydatem na premiera w szerszym gronie członków klubu ludowego.

Francja.

Konferencja koalicyjna w Paryżu.

«Petit Parisien» donosi, że 30-go września zebrać się miała w Paryżu konferencja koalicyjna, w której wziąć mieli udział także ministrowie włoscy. Konferencja zajmie się prawdopodobnie sytuacją polityczną, która się wytworzyła na skutek kroku Bułgarji. Wiść o wywołaniu posiłków niemieckich na Bałkan wywołała w Paryżu radość.

Rosja.

Omsk stolicą, Syberji.

Pet. ag. tel. donosi z Moskwy, że rząd syberyjski wybrał sobie na rezydencję Omsk. Zbrali się tam ks. Lwów, gen. Aleksejew, Awksientjew i szereg innych wybitnych kontrrewolucjonistów. Znajdują się tam także centralny komitet białej gwardji, komitet socjal-rewolucjonistów prawicy i monarchistów. W Omsku rozstrzelano 4000 bolszewików.

Z prasy polskiej.

„Nasza kwestja wschodnia“.

Po wiecu «kresowym», który odbył się niedawno w Warszawie i wzbudził ogromne zainteresowanie, cała prasa poświęca artykuły wstępne kwestji «wschodniej». Przytaczamy poniżej głos «Kurjera Polskiego».

Sila wypadków historycznych narzuciła nam nader ważne zagadnienie, los Polaków wschodnich. Żaden polski mąż stanu nie może dziś zamknąć oczu na fakt, że na wschodzie od Królestwa mieszka milion czy nawet dwa miliony ludzi, niewątpliwie uważających się za Polaków. Iu ich jest; pokaże z czasem dokładna statystyka; ale że ich jest tam wielka rzesza — to pewnik niezbity.

Nie mamy tu na myśli sni Polaków na Ukrainie, ani tych z Chełmszczyzny. Mówimy o Polakach, zamieszkałych na terytorjach historycznego w. księstwa litewskiego, więc pomiędzy Bugiem a górnym Dnieprem i górną Dźwiną. Terytorjum to, jeżeli wykluczamy zeń ściśle etnograficzny obszar językowy litewski, przedstawia się nam pospolicie, jako tak zwana Ruś Biała, więc jako ziemia nie polska. Każdy Polak, który przeszedł szkołę rosyjską albo służbę rosyjską, mimowoli nabrał przekonania, że Polska już nie wspólnota niema z Białą Rusią; tak namilnie wbijano nam w głowę, że grodzieńskie, wileńskie, nowogródzkie — to ziemia ściśle rosyjska, przez Jezuitów chyttrze skatoliczona, ale szczęśliwie przez Katarzy.

Dookoła wojny.

Generalna ofensywa Focha.

Znany krytyk wojenny generał v. Ardenne w «Berliner Tageblatt» wyjaśnia sytuację obecną, dając pośrednio odpowiedź angielskiemu «Timesowi», który zapowiada nową generalną ofensywę generała Focha na wszystkich frontach bojowych koalicji. Generał v. Ardenne nie kwestjonuje tych przepowiedni słowami, lecz wiadomościami. Pisze on:

«Główne rozstrzygnięcie zapadnie w wojnie obecnej na polach północnej Francji. Tu więc koncentrują się wszystkie zainteresowania. Wojska

nę II do Rosji napowrót włączona po upadku magnackiej Rzeczypospolitej.

A jednak na tej ziemi większość ludności dziś żąda dla siebie szkół polskich, modli się po polsku, zwraca się myślą ku państwu polskiemu, o którym wie, że powstaje.

Stało się tak, że Warszawa dziś jest ośrodkiem polityki polskiej, że w Warszawie rezyduje rząd polski, że w Warszawie omawia się przyszłe granice państwa. Warszawscy mętowie Stanu powołani więc są dzisiaj do rozważenia losów Polaków wschodnich. Byłoby ślepotą tego nie widzieć, byłoby błędem historycznym tę kwestję wschodnią przemilczeć.

Obecny moment jest dla Polaków wschodnich niezmiernie krytyczny. Krytyczny dla tego, że zbliżamy się do definitywnego ustalenia naszych granic wschodnich, granic Litwy państwowej, granic ukraińsko-litewskich.

Traktat brzeski, pomimo wszystkiej wątpliwości, nie jest traktatem zła świata. Poczęto go już w części wykonywać, bo Niemcy mają wkrótce rozpocząć stopniowe cofanie swych linii okupacyjnych od górnego Dniepru na zachód. Zaczęły to po prostu wydawanie znacznych obszarów Białej Rusi w ręce Rosji, dziś bolszewickiej, potem może innej, ale zawsze Rosji. A ta Rosja nie będzie uwzględniać wcale polskiego interesu, ani polskich uczuć.

Gdzie i kto postawi tamę temu powrotowi Rosji?

O nasz interes przedewszystkiem winniśmy dbać sami, zabiegać sami.

W jaki sposób to czynić należy, komu argumenty nasze przedstawiać, z kim się umawiać i jakie zobowiązania zaciągać — to już rzecz rządu, zadanie departamentu stanu; to program partji politycznych, zabiegi ich liderów, wreszcie nacisk szerokiej opinii publicznej.

Z prasy litewskiej.

Pułapka bolszewicka.

Organ litewskiego związku ludowego w Rosji «Vadas» (Wódz) (cytuje wileński «Tevynes Sargas») w № 27 donosi o pułapce, jaką zastawia na wracających do kraju reemigrantów

bolszewicki komisariat do spraw litewskich w Rosji.

Oto każdy, pragnący wrócić do kraju Litwin, przed otrzymaniem na to pozwolenia musi odpowiedzieć na 18 pytań zawartych w kwestjonariuszu rejestracyjnym. Czternaście z tych pytań posiadają znacznie ogólne i dotyczą imienia, nazwiska, miejsca urodzenia, wieku, zajęcia i t. d. Natomiast cztery ostatnie posiadają charakter specjalny, według charakterystyki «Vadasa», przypominający dawną ochronę carską. Tworzą one istną pułapkę, w którą łatwo wpaść może każdy, kto nie potrafi w sposób dowcipnie wykretny lub ostrożnie wymijający na te pytania odpowiedzieć.

Więcej pytań 15-te interesuje się, czy dany osobnik należał do jakiejkolwiek i jakiej mianowicie partji politycznej?

P. 16-te: — Czy brał udział w ruchu rewolucyjnym i w jakim mianowicie?

P. 17-te: — Jak się zapatruje na rząd bolszewicki?

P. 18-te: — Jaka forma rządu jest według niego pożądana dla kraju rodzinnego?

Od rodzaju odpowiedzi zależy otrzymanie przepuski na powrót do kraju lub może... więzienie.

Nowy dziennik litewski.

Od d. 1 października wileńskie «Lietuvos Aidas» zostało zamienione na pismo wychodzące codziennie. W ten sposób Litwini w okupacji niemieckiej posiadają w chwili obecnej dwa pisma codzienne: «Dabartis» i «Lietuvos Aidas».

„Przebudzenie się Azji“.

Pod tytułem powyższym zamieszcza «Voss. Ztg.» następujące informacje swego korespondenta berneńskiego:

Pisma amerykańskie ogłaszają bez komentarzy wyciągi z sensacyjnego artykułu redaktora gazety «Iltuayan Ro Michona» w Tokio, p. Tokutomięgo. Artykuł ten ma być «dzwonem», który zbudzi Azję.

«Zbudzenie się Azji», wywodzi Tokutomi, «oznacza uratowanie Chin, Syberji i Indji. Azja wschodnia, obejmująca te trzy kraje, zajmuje jed-

ną czwartą część zamieszkałej kuli ziemskiej i zawiera prawie trzecią część całej ludzkości. Japonja jest przez los wybrana do prowadzenia tej olbrzymiej ludności i kierowania nią. Gdyby Japonja usunęła się od tego zadania, byłoby to zgubą Azji. Azja przestałaby już wówczas być Azją Azjatów. W takim razie Japonja nie uruciłaby może swojej niezależności, lecz położenie jej byłoby w każdym razie niesłychanie zagrożone.

Uratowanie lub zguba Chia leży w mocy Japonji. Nieba złożyły w ręce Japonji los Chin. Prawda, że Indje są daleko a Syberja nie weszła może pomocy Japonji. Ale Chiny są blisko i potrzebują całej energii, jaką Japonja może rozporządzać. Każdy mówi o Mandzurji i o Mongolji. Interesy Japonji w obu tych krajach są wszelako niczem w porównaniu do interesów w Chinach prawdziwych.

Ponieważ zadaniem Japonji jest zbudzić Daleki Wschód do nowego życia, przeto ponosi ona odpowiedzialność nie tylko za Chińczyków w Chinach właściwych, ale także i za tych Chińczyków, którzy wywedrowali do innych krajów. Japonja musi baczyć, aby zobowiązania koalicyj, wynikające ze wspólnej sprawy, Azję zachowały dla Azjatów.

Ręka w rękę z kierownictwem politycznym musi iść rozwój umysłowy, moralny i materialny. Japonja musi wysłać uczonych i przemysłowców do swoich braci w Azji, do Chińczyków, Hindusów i Malajczyków, aby wśród nich pracowali i żyli.

KRONIKA.

CALENDARYUM.

Dziś: M. B. Różańcowej.

Jutro: Franciszka Serafa.

Polutrze: Placyda.

Wschód słońca—o g. 6 m. 06

Zachód słońca—o g. 5 m. 31

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

Uroczysty obchód św. Franciszka w kościele po-Bernardyńskim zostaje przeniesiony z piątku, 4 października, na niedzielę.

Z WILNA.

— Polski teatr ludowy. Dziś, we czwartek 3 b. m., odbędzie się w gmachu po-

cyrkowym dwa widowiska ludowe. Wobec olbrzymiego powodzenia, jakim się cieszyły ostatnie przedstawienia, zarząd teatru zmuszony jest do powtarzania programów, by dać możność korzystania z teatru ludowego jaknajszerszym masom. Program zapowiada «Fotografję Jędrusia» Z. Przybylskiego, produkcje chóralne, wśród których na wyróżnienie zasługują piosenki Moniuszki, Nesslera, oraz szereg melodji ludowych. Zakończy widowisko barwny obraz ludowy B. Dębickiego «Bartosz z pod Krakowa», ze śpiewami i tańcami. W scenie końcowej odtańczony zostanie mazur w 4 pary.

Początek widowisk, ze względu na dzień powszedni, o godz. 7 i 9 wiecz.

Kasa czynną jest dziś od godz. 12-tej w gmachu po-cyrkowym.

W przygotowaniu «Pieśń przetrwana» Elżby Orzeszkowej i Zygmunta Przybylskiego, oraz «Noc w Belwederze» A. Staszczuka.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

OBWIESZCZENIE.

Na mocy rozporządzenia p. Landes — hauptmanna Zarządu Wojskowego Litwy, okręg Wilno z dn. 19. 8. 18, cena detaliczna soli od dn. 1. 10. 18, ustala się na 40 fen. za funt niemiecki.

Niniejsze podaje się do wiadomości.

Der Stadthauptmann
Pauly, Hauptmann d. Res.

Wieści z Mińska.

— Filja banku włościańskiego. Z Mińska donoszą, że w najbliższych dniach rozpoczyna na nowo swą działalność tamtejsza filja banku włościańskiego.

— Rozstrzelanie przywódzów białoruskich przez bolszewików. Białoruski sekretariat w Mińsku otrzymał wiadomości, że kilku członków związku białoruskiego zostało rozstrzelanych w Witebsku przez bolszewików.

ADMINISTRACJA

„Dziennika Wileńskiego„
uprzejmie prosi Sz. prenumeratorów o wczesne odnowienie prenumeraty na miesiąc bieżący.

O pomoc społeczną. Do zaonych ludzi gorąca prośba o pracę na wsi lub w mieście, a także o trochę bielizny i chociażby najstarszy ciepły przyodziewek dla 19-letniego legionisty, który powrócił z niewoli ze wszystkiego wyzuty. Kwalifikacje: 6-cio kl. gimn. wykształcenie, dobre pismo, rysunek, kreslenie, znajomość niemieckiego języka. Zdrow i silny. Przyjmie wszelką uczciwą pracę, dającą możliwość egzystencji. Wiadomość w szkole S. Swida, Jagiellońska № 9—1.

Dom komisowy K. Zubowicz i S-ka

Zamkowa Nr. 20 (róg zamka Ś to Michałskiego).

przyjmuje do sprzedania wszelkie rzeczy: ubranie, futra, bieliznę, materiały na ubrania, obrazy, dywany, wyroby złote i srebrne etc. za co pobiera 10 proc. po sprzedaniu. 1817

Przez Dom Komisowy chcą nabyć: futra, ciepłe ubranie, naczynia stołowe i kuchenne, fisharmonję, starą porcelanę, meble stylowe i czeczotkowe, większą bibliotekę z dzieł naukowych i beletrystycznych, wyroby srebrne. 1817

Chrześcijański zakład fotograficzny JANA PUZYŃSKIEGO

(daw. Szejderowicza),

II-gi Ś-to Jerski zaułek Nr. 4. 1675

Dla uczącej się młodzieży z rabatem.

Doktor

Z. BORYSEWICZ
(Akuszerka i choroby kobiece)

przyjęcia 9—1 pp. i 4—7 w.
Zamkowa (daw. Wielka) № 17 m. 10.

Posiadający uniwersyteckie wykształcenie poszukuje kondycji na wsi. Wielka 76, hotel «Saski» 2-winkiewicz. 1803

Doktor

Maczewski

wznowił przyjęcia chorych (akuszerka i choroby kobiece) Ś-to Jerska 19 (d. Jeleńskie) godz. przyjęcia 12—1 pp. i 5—7 w.

Do wynajęcia

pokój słoneczny z umeblowaniem i elektrycznością, dom skanalizowany. Oglądać od g. 1—4. II Portowa 5—19, Bystram. 2011

Poszukuję

dzierżawy folwarku lub majątku. Trocka № 3, Dom Handlowy Braci Gołębiowskich. 2013

Student

Górniczego instytutu (Petersburskiego) poszukuje kondycji w mieście lub na wsi. Adres Ober-Ost, Kreis Kurszany amtsbezirk Szawlany gut Dokurnie. Hiksa. 2009

Kredens

do sprzedania. Niemiecka № 9 u pastora Kocha od 1—2-iej. 1856

OBRAZKI

Siostry Teresy od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza

(Karmelitanki bosej, zmarłej w r. 1897)

wyszły z druku i są do nabycia w księgarni J. Zapańnik, Dominikańska 4.

Do Mińska-Litewskiego potrzebny kierownik kooperatywy zjednoczonych, wykwalifikowany handlowiec. Zwracać się Ofiarna 2—17 Wołodkowicz. 2030

Wykwalifikowany

buchalter z piętnastoletnią praktyką poszukuje stosownej posady, zgadza się na wyjazd. Tatarska № 21. A. Ro. 1857

Sprzedam

drewnianą stajnię, krytą dachówką, drewniany domek—na drzewo, kredens, umywalkę, stoliki, żelazne łóżko i inne rzeczy. Łukiszka ul. dom № 14 m. 2, Jankowski. 1859

Poszukuję mieszkania z 8—9 pokoi w śródmieściu, z elektrycznością i wygodami. Oferty Królewska 9—5, Jaglińska. 1861

W Zwierzyncu, ul. Miła 4

Zakład Krawiecki
L. Stankiewicza

przyjmuje roboty damskie i żeńskie z najbardziej zniszczonego ubrania. Tamże potrzebni są podreżni. 1853

Sprzedam męskie buciki. Dominikańska 2, Pogotowie Ratunkowe, Maliszewski. 1839

Pracownia A. Drozdowskiej, Wileńska 18—10, po długiej przerwie przyjmuje do roboty suknie, kostjumi i palta. 1725

Dziś kołduny!

Domowe obiady, Ś-to Michałski zauł. № 20—15, Boguszewicz [2034

Niewielki majątek

ziemski—konieczny z ładnym mieszkalnym domem w kowieńskiej albo wileńskiej gub. chcą wydzierżawić. Oferty składać w Administracji «Dzień. Wileń.» dla W. W. Wilhelm Wahl. 1782

Miejscowości, odczuwające brak lub pozbawione pomocy lekarskiej a zarówno lekarze, poszukujący pracy, mogą się z sobą porozumieć w «Wodolecznicy» ul. św. Anny 3. 1855

Natychmiast

potrzebne: bona, służąca i pomocnica kucharki. Wielka 27. Popławski. 2040

Niemka

poszukuje jednego pokoju od 1-go listopada, w bliskości cerkwi Kazimierzowskiej. Oferty: Biuro Karłina. Trocka 20. 2042

Potrzebna jest ekspedjentka do sklepu z winami od zaraz — pożądanym byłby język niemiecki. Proszę zgłaszać się w godzinach 11—1 w «Drewnianej Podszewie», Dobroczytny № 2-a. 2039

Zdrowe domowe obiady

codziennie od 1—4 godz.

Świętojerska 15 m. 6 (Nad Prunianem, wejście od ulicy. Uprasza się o zamawianie obiadów w przeddzień. Rudzka. 1819

Pokój do wynajęcia z elektrycznością. Ul. Pańska № 25 m. 2. Falczewski. 1815

Poszukuję osoby,

znającej się dobrze na gospodarstwie i umiejącej gotować, na wyjazd na wieś. Zgłaszać się od 8-go do 10 października, Zawalna II—5, Putkamerowa. 1847

Poszukuję posady

od zaraz lub od Nowego roku pisarza procentowego, kasjera z kaucją 1000 rb. Mam dobre świadectwa. Adres: gub. Wileńska, Kreis Raduń, majątek Kadziulce. Wyborny Kudzmicki, dla Michała Bartoszewicza. 1716

Potrzebna służąca

na wyjazd do Kijowa do małej rodziny, młoda, samodzielna, umiejąca dobrze gotować, lubiąca czystość i z dobrimi rekomendacjami. Dowiedzieć się: Zarzeczce № 15—3, od g. 4—7 w. Markowska. 2010

Poszukuję mieszkania z 4 pokoi z elektrycznością. Oferty w adm. «Dzień. Wil.» dla p. Górnickiego. 1797

Potrzebna

służąca do wszystkiego. W. Pohulanka 31-a m. 3, między g. 8—11. Połubiński. 2004

Sprzedam palto jesienne na średnią osobę i garnitur marynarski. Zarzeczka № 14—21, Królikowski. 1836

Meble do sprzedania. Letnia (Antokol) № 8, Jasus. 2021

Doktor Zarcyn

Choroby chirurgiczne i moczopłciowe. :
Przyjmuje od g. 12—1 pp. i 5—7 w. Zawalna 28/30 m. 39.

OPTYK RUBIN Dominikańska Nr. 17.

Firma egzystuje od 1840 roku. Skład stale jest zaopatrzony w optyczne, fotograficzne, elektr. przedm. i muzyczne instrumenty. Ceny przystępne!

KINEMATOGRAF „HELIOS”

Wielka 38, róg S-to Jerskiej.

Program na 2-4 października 1918 r.

Ucieczka przed miłością, dramat w 3 akt. z udz. pięknej Egedy Nissen i Harrisona. — 15 mk. kary lub 3 dni więzienia, arcyzabawna kom. w 3 akt. z udz. znakom. komików, umiejących bawić publiczność w kinematogra. **Pezzateki** w soboty i święta o g. 1-ej, w dni powszednie o g. 4-ej pp. **Koniec przedstawienia** o g. 11-ej w. Karty wolnego wstępu są nieważne. Zastrzega się prawo zmiany programu.

KINEMATOGRAF „LUX”

S-to Jerska Nr. 11. Właściciel J. Krubicz.

Program począwszy od dnia 3 października 1918 r.

Przybycie do Berlina załogi krążownika pomocniczego „Wolf”, zdjęcia z natury.

W BAGNIE,

dramat w 6 wielkich częściach z udziałem Marji Orskiej. **Jednodniowy miliard**, farsa w 3-ch częściach.

KINEMATOGRAF „R. SZIREMER”

Wielka 74.

Polskie napisy. Tylko w ciągu dni 5, 3, 4, 5, 6 i 7 października urządzamy po raz pierwszy w Wilnie wieczory **Jedynie śmiech!** **Śmiechu i wesołości.** Precz z tragedjami!

KSIĄŻĘ BAWI SIĘ,

wytworna komedia w 8 aktach. 273 calusy. Ze złotej serji «Phoenix» z udziałem artystów Teatru Królewskiego w Budapeszcie. Obiecujemy dwugodzinny śmiech bez przerwy i wesołe spędzenie czasu.

KINEMATOGRAF „MINIATURA”

S-to Jerska 7.

Dziś nowy, zajmujący program.

Polski Teatr Ludowy,

GMACH PO-CYRKOWY NA ŁUKISZKACH.

Dziś, w czwartek, 3 października 1918 r. DWA PRZEDSTAWIENIA.

„Fotografja Jędrusia”, **CHÓR.** kom. w 1 akcie Z. Przybylskiego.

BARTOSZ Z POD KRAKOWA, obraz ludowy w 1 akcie B. Dębickiego ze śpiewami i tańcami. Muzyka Wronieckiego.

Początek widowisk o godz. 7-ej i 9-ej wiecz.

Kasa czynna jest dziś od g. 12-ej w poł. w gmachu po-cyrkowym.

Poszukuje mieszkania

z umeblowaniem o 5 lub 6 pokojach z wszelkimi wygodami, za wysoką cenę. S-to Jerska 44-2, od g. 2-4 pp., Bpszejn. 1851

CZESANIE PAŃ

i wszelkie obstalunki przyjmuje

zakład fryzjerski p. f. „Piotr”, Niemiecka № 1. 1862

GAZOWNIA

zwraca niniejszem uwagę, że każda robota instalacyjna gazowa musi być wprawdzie zameldowana w gazowni.

Tam, gdzie powiększenia, zmiany, albo jakie inne roboty w instalacji gazowej będą wykonane bez uprzedzenia gazowni, dalszy dostęp gazu będzie cofnięty, w wypadkach zaś, gdzie będzie chodziło o niebezpieczeństwo, spowodowane zmianami w instalacji, albo o własność gazowni, będzie wytoczona sprawa sądowa.

Monterzy muszą mieć przy sobie legitymacje z gazowni. 1854

PODPISYWANIE NIEMIECKIEJ POŻYCZKI WOJENNEJ

na warunkach urzędowych przyjmuje

Barlehnskasse Ost i kantory wymiany Banku der Ostpreussischen Landschaft oraz Ostbank für Handel und Gewerbe.

DOM KOMISOWY EUGENJUSZ KARKOSIEK I S-RA

przy ul. 1-ej Portowej Nr. 6-e. 1574

Przyjmuje na sprzedaż **bezpłatnie** wszelkie rzeczy. Po sprzedaniu uiszcza się 10% o. **Pośredniczy** w sprzedaży maszyn, narzędzi rolniczych itd. **Stręczy** posady, mieszkania, pokoje z wszelk. wygodami itp.

Poleca elegancką bryozkę, starożytnie portrety i wiele innych rzeczy. Przez nasze pośrednictwo chcą wydzierżawić 2 majątki, wynająć mieszkania na cenę 500-800 rb. oraz nabyć pianino. Prosimy o składanie ofert.

Uważniej i częściej!

Konstantyjmy stan naszego obuwia. Jak wiadomo powszechnie, obecna skóra, używana na podeszwy nie odznacza się zbytnią trwałością i szczelnością.

Tylko

„REKORD”

nadaje podeszwom skórzonym: **trwałość i absolutną nieprzemakalność.**

J. MAZURKIEWICZ, WILNO DOMINIKAŃSKA 11

Został otworzony sklep wyłącznie z winami „Bachus”,

przez **A. Głowińskiego**

pod firmą

ul. Wileńska Nr. 27. 2037

Sklep został zaopatrzony w **wszelki asortyment win różnych gatunków**, wartości możliwie najlepszej w obecnym czasie.

Kupuje książki stare,

a także roczniki pism starych: «Tygodnika Instrukc.», «Kłósów», «Wisły», «Biblioteki Warszawskiej», «Ateneum» i t. p. **KSIĘGARNIA J. ZAPASNIK, ul. Dominikańska 4.**

Uwaga!

Dział komisowy **F. Popławskiego,** Wielka 27,

przyjmuje do sprzedania:

FUTRA, MATERIAŁY, GALANTERJE, DYWANY, PORTRETY, ANTYKI, BIŻUTERIĘ, i t. p.

Poleca: dywany perskie, futra damskie, męskie, ubrania, kostjum damski, galanterję i wiele innych rzeczy. 1862

Sprzedam wannę białą emaljaną, umywalkę z kranem i koczke krytą płótnem. Wronia 7-7, Wokulski. 2029

Po powrocie z Rosji gdzie ukończyłam cechową szkołę szycia i kroju w Petrogradzie, poszukuję miejsca do domów jako ekonomka, szwaczka, lub do dzieci na wyjazd. Jagiellońska N 7-19, Rackiewicz. 2017

KUPUJĘ

wszelkiego rodzaju sprzęty domowe, łożka, krzeselka, szafy, etc. naczynia i wszelkie drobiazgi, futra, ubrania, bieliznę, biżuterję, kwity lombardowe. Przychodzę do domu.

Woźnicki, 2018 Bernardyński zauł. 19-19, za mostem.

Potrzebne robotnice

do kopania kartofli; 3 mk. dziennie i jedzenie. Zwierzyniec, Dzielnia 38, Hr. Krasicki. 1838

Nauczycielka muzyki daje lekcje fortepjanu. Wielka-Pohulanka N 29 m. 3. Bortnowska. 1155

Doktor medycyny

B. SZYRWINDT

choroby skórne, weneryczne i syphilis (606-914).

Przyjmuje od g. 10-1 i od 4-7. Wielka 39. 1810

Leśniczy

ukończył instytut leśny w Petersburgu, praktyczny administrator, posiada polski, litewski i niemiecki, poszukuje posady. Ponieważ Belowstrasse 48, Zbigniew Widnigr. 2028

Kupuję wszystko,

przyjmuje w komis,

i wydaje zaliczki.

Tatarska 20-17, LEON POCZTER. rk

Dr. L. IWANTER

Choroby: **wewnętrzne i nerwowe.**

ZAKŁAD ELEKTRO-LECZNICZY I PROMIENI ROENTGEN'A.

Wileńska 25. 2017

Doktor

ALEX. LIBO

choroby gardła, nosa i uszu.

od 11-2 i 5-7 w.

Zawalna 22/6. 2017

Różne mieszkania, jedno ze sklepem, do wynajęcia ciepłe, suche i tanie. Zdrowa miejscowość. Rossa, róg Mińskiej i Warszawskiej 6/36, dom Siomskiego. 2020

Uczeń aptekarski z 3-oh letnią wszechstronną praktyką poszukuje posady w mieście lub na wyjazd. Oferty w Redakcji «Dz. Wil.» dla Z. Bałkowskiego. 1830

Kupię kilka krzaków jasno-żółtych róż. Oznajmie cenę i adres w adm. «Dz. Wil.», dla p. Grünau. 1833

Do sprzedania meble, otomana, serwis i inne rzeczy. Zwierzyniec, I-sza Bułgarska 5-1, Dabkus. 1837

Zęby sztuczne,

korony, podniebienia, wstawia **Petrogradzki technik**

L. Minkier,

Ludwisarska 4 (daw. Preobrazieńska) dom Kreingela.

Pilne reparacje w 4 godziny. Przerabiam i dopasowuję podniebienia. 1827

Mam dużo listów z podziękowaniem.

Masażysta

Władysław Gutowski, od g. 2-4. 1781

Wielka Nr. 23-11.

Introligator K. Kochański, Sw. Michałski zauł. N 4, po długiej przerwie wznowił przyjęcie robót w zakres tachy wchodząca. 1696